

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	13
ΜΕΡΟΣ Ι. Η έρευνα και η τεχνολογία στη διάρθρωση της κοινωνίας	
A. Αναγκαίοι όροι για την προσανατολιστική δραστηριότητα στην απλούστατη σχέση της κοινωνίας ως διαδικασία.....	29
B. Αναγκαίοι και ικανοί όροι για τη μετατροπή της προσανατολιστικής δραστηριότητας σε ερευνητική-κατασκευαστική: Η μετάβαση από την απλούστατη σχέση στην ουσία της κοινωνίας ως μετάβαση από την αδιαμεσολάβητη στη λειτουργικά και μορφολογικά διαμεσολαβημένη επενέργεια στη φύση.....	32
Γ. Η ερευνητική και τεχνολογική δραστηριότητα ως συνιστώσα της ουσίας της κοινωνίας.....	39
Γ.1. Η ερευνητική και τεχνολογική δραστηριότητα ως συνιστώσα της εργασίας και των παραγωγικών δυνάμεων. Εμπράγματος και προσωπικός παράγων στην εργασία. Η δομή, οι λειτουργίες της τεχνικής και ο χαρακτήρας της εργασίας. Επαναλαμβανόμενη και ανανεούμενη-αναπτυσσόμενη εργασία. Όροι, όρια και επίπεδα δημιουργικότητας. Σκοποθεσία και προπαρασκευή του υποκειμένου. Καταμερισμός και κίνητρα της εργασίας. Εργασιακή-μετασχηματιστική δραστηριότητα και μεταβολές στον ψυχισμό του ανθρώπου.....	39
Γ.2. Έρευνα, τεχνολογία και σχέσεις παραγωγής (εργασιακές σχέσεις) Η ερευνητική και σχεδιοποιός-τεχνολογική δραστηριότητα στο πλαίσιο των ουσιαστών δομικών όρων ενότητας και πάλης των ανθρώπων.....	85
Γ.3. Αναφορά σε ορισμένες συγχύσεις περί της σχέσης τεχνικής, τεχνολογίας και σχέσεων παραγωγής.....	105
Δ. Η ερευνητική δραστηριότητα και τα αποτελέσματά της ως φαινόμενο της ανθρώπινης κοινωνίας.....	113
Δ.1. Το κοινωνικό ως φαινόμενο. Υποκείμενο, συνείδηση και κοινωνική μεταβολή.....	113

Δ. 2.	Ο διπλός χαρακτήρας και οι μορφές της συνείδησης. Γνωστική Διαδικασία, Γνώση και Επιστήμη. Αλήθεια και πλάνη. Διανόηση και επιστημονική κοινότητα. Ο διπλός χαρακτήρας και οι μορφές της συνείδησης. Το αντικείμενο ως επιστητό. Είδη και επίπεδα του επιστητού ως γνωστικά αντικείμενα των επιστημών, ταξινόμηση των επιστημών. Βασική, θεμελιώδης, εφαρμοσμένη, τεχνολογική έρευνα και έρευνα παραγωγικών εφαρμογών της τεχνολογίας.....	117
Δ.3.	Ερευνητική-τεχνολογική δραστηριότητα και μορφές κοινωνικής συνείδησης.....	142
1.	Πράττειν μετά λόγου γνώσεως. Επιστήμη και ηθική. α) Πολιτική και επιστήμη. β) Δίκαιο και επιστήμη.....	144
2.	Αισθάνεσθαι και ερευνητική-τεχνολογική δραστηριότητα. Η δημιουργική δύναμη της φαντασίας. α) Τέχνη και έρευνα -τεχνολογία. β) Επιστήμη και θρησκεία. Επιστημονική θεώρηση της θρησκείας. Η επιστήμη ως θρησκεία;.....	161
	➤ Επιστήμη και αισθητική μορφή της συνείδησης.....	166
	➤ Συνοπτική αναφορά στις γνωσιολογικές, ψυχολογικές και κοινωνικές πηγές της θρησκείας.....	169
	➤ Θρησκευτικός αγνωστικισμός, δογματισμός, σκεπτικισμός, ανορθολογισμός και επιστήμη.....	172
	➤ Για την ιστορικότητα και την πρακτική λειτουργικότητα των θρησκευτικών προτύπων. Αλλοτρίωση, θρησκευτικό βίωμα και θρησκευτική ανάγκη.....	174
	➤ Η θρησκεία ως ιδιότυπη έκφανση πολιτιστικών καθόλου.....	179
	➤ Νοηματοδότηση του ανόητου και ουτοπικός αρνητισμός.....	180
	➤ Επιστήμη, θρησκεία και παιδεία.....	183
	➤ Επιστημονικές γνώσεις και πίστη.....	185
3.	Επιστημονική φιλοσοφία και φιλοσοφία της επιστήμης.....	188
	➤ Ορισμένα συμπεράσματα.....	195
E.	Η ερευνητική δραστηριότητα ως πραγματικότητα της ανθρώπινης κοινωνίας. Έρευνα και εποικοδόμημα.....	199
E.1.	Η θέση και ο ρόλος της έρευνας στο εποικοδόμημα: τεχνικά και οργανωτικά μέσα απειρίδρασης στη βάση της κοινωνίας.....	199
E.2.	Προσωπικότητα και επιστήμη.....	206
ΜΕΡΟΣ II. Αιτιότητα, αιτιοκρατία, νόμος και νομοτέλεια		
A.	Αιτιότητα, αιτιοκρατία και νόμος. Είδη νόμων.....	219
B.	Η κοινωνική νομοτέλεια ως φάσμα δυνατοτήτων.....	223
Γ.	Σύντομη ιστορικο-φιλοσοφική αναδρομή στις περι αιτιοκρατίας και νομοτέλειας αντιλήψεις.....	226

ΜΕΡΟΣ III. Ζητήματα θεωρίας της γνώσης, λογικής και μεθοδολογίας της έρευνας

A.	Γνωσιακή συγκυρία και ανάπτυξη της επιστήμης.....	237
A.1.	Η γνωσιακή συγκυρία. Κριτήρια προσδιορισμού.....	237
A.2.	Η κρίσιμη γνωσιακή συγκυρία και οι επιστημονικές επαναστάσεις.....	244
A.3.	Επιστημονικές επαναστάσεις και θεμέλια της επιστήμης.....	263
B.	Τα μέσα και οι τρόποι της έρευνας. Μέθοδος και μεθοδολογία. Η μεθοδολογία του οργανικού όλου.....	258
B.1.	Μέθοδος και Μεθοδολογία.....	258
B.2.	Εμπειρικό και θεωρητικό.....	265
B.3.	Διάνοια και Λόγος ως βαθμίδες του νοείν στη γνωστική διαδικασία. Η ανάβαση από το αφηρημένο στο συγκεκριμένο.....	267
B.4.	Ιστορικό και Λογικό.....	273
B.5.	Διαλεκτική λογική και μεθοδολογία του Οργανικού Όλου.....	276
B.6.	Κίνδυνοι που συνδέονται με εκδοχές του αναγωγισμού.....	280
Γ.	Ποιοτικές και ποσοτικές προσεγγίσεις στην έρευνα.....	286
Γ.1.	Ποιότητα, ποσότητα και μέτρο. Ο νόμος της μετατροπής των ποσοτικών αλλαγών σε ποιοτικές.....	286
Γ.2.	Ποιοτικοί και ποσοτικοί προσδιορισμοί.....	290
Γ.3.	Περί των όρων και των ορίων χρήσης ποσοτικών μεθόδων και μαθηματικοποίησης της επιστήμης.....	291
Γ.4.	Ποσότητα εναντίον ποιότητας; Ορθολογισμός εναντίον βιώματος; Σκέψη εναντίον παρόρμησης; Ποιείν εναντίον αισθάνεσθαι;.....	293
Γ.5.	Ορισμένα συμπεράσματα.....	296

ΜΕΡΟΣ IV. Η έρευνα και η τεχνολογία στην ιστορία της κοινωνίας

	Η θέση και ο ρόλος της ερευνητικής και τεχνολογικής δραστηριότητας στη διαδικασία της εμφάνισης, διαμόρφωσης και ανάπτυξης της κοινωνίας.....	301
A.	Ψήγματα ερευνητικής και τεχνολογικής δραστηριότητας στην αρχή (προϋποθέσεις) της διαδικασίας της ιστορικής ανάπτυξης της κοινωνίας και στην πρωταρχική εμφάνιση της κοινωνίας.....	306
B.	Η ερευνητική και τεχνολογική δραστηριότητα στη διαμόρφωση της ανθρώπινης κοινωνίας.....	312
B.1.	Αρχική περίοδος: ο δουλοκτητικός κοινωνικοοικονομικός σχηματισμός.....	313
B.2.	Δεύτερη περίοδος: ανάπτυξη της μεγάλης ιδιωτικής ιδιοκτησίας σε αναντίστοιχη εαυτής βάση (γαιοκτησία – ιδιοκτησία επί ενός φυσικής προέλευσης μέσου παραγωγής).....	318
B.3.	Η ερευνητική και τεχνολογική δραστηριότητα στην ολοκλήρωση της διαμόρφωσης της ανθρώπινης κοινωνίας επί κεφαλαιοκρατίας.....	323
a)	Γενικές επισημάνσεις.....	323
b)	Τεχνολογικός και κοινωνικός τρόπος παραγωγής επί κεφαλαιοκρατίας.....	326

γ)	Ο καθολικός χαρακτήρας της ερευνητικής δραστηριότητας και οι αντιφάσεις του καταμερισμού της εργασίας επί κεφαλαιοκρατίας.....	332
δ)	Απαξίωση της βασικής έρευνας και της φιλοσοφίας.....	370
ε)	Επιστήμη, εκπαίδευση και αγορά επί κεφαλαιοκρατίας.....	373
στ)	Εκτατική, εντατική ανάπτυξη της κεφαλαιοκρατίας και στάδια της επιστημονικοτεχνικής επανάστασης. Ιμπεριαλιστική «παγκοσμιοποίηση» και «επιχειρηματικό πανεπιστήμιο».....	381
ζ)	3 ^ο στάδιο της επιστημονικοτεχνικής επανάστασης ή επέλαση της «4 ^{ης} Βιομηχανικής επανάστασης»: αντιφάσεις, συρράξεις και ιδεολογήματα.....	392
η)	Αγοραία αναμόρφωση θεσμών και ηθών. Έρευνα και επιχειρηματικότητα.....	402
θ)	Περί του δια της πληροφορικοποίησης εκφυλισμού της έρευνας επί κεφαλαιοκρατίας.....	410
ι)	Δημόσιο και ιδιωτικό: πεδίο διεκδικήσεων και χειραγωγήσεων. Το πανεπιστήμιο ως πεδίο έρευνας, συνειδητοποίησης και αγώνα.....	410
ια)	Υπάρχει διέξοδος.....	416
Γ.	Η ολόπλευρη ανάπτυξη της ερευνητικής και τεχνολογικής δραστηριότητας στην ωριμότητα της ανθρώπινης κοινωνίας ως στοιχείο της αναγκαιότητας επιστημονικής σχεδιοποίησης για τη ριζική αλλαγή του τύπου ανάπτυξης της κοινωνίας. Ενοποιημένη ανθρωπότητα και ολόπλευρη ανάπτυξη του πολιτισμού.....	419

ΜΕΡΟΣ V. Σύντομη αναφορά σε θεωρίες, κατευθύνσεις, τάσεις και προσεγγίσεις στη φιλοσοφία και μεθοδολογία της επιστήμης και της τεχνολογίας

1.	Σύντομη αναφορά στην ιστορική πορεία μεθόδου και μεθοδολογίας.....	429
2.	Ο Χέγκελ και το γίνεσθαι της επιστημονικής σκέψης.....	432
3.	Η μεθοδολογία του λογικού θετικισμού.....	450
4.	Αναφορά στη μεθοδολογία του T. Kuhn.....	453
5.	Για την εξελικτική επιστημολογία του K. Popper.....	456
6.	Για τη μεθοδολογία των προγραμμάτων επιστημονικής έρευνας του I. Lakatos.....	459
7.	Ο «μεθοδολογικός αναρχισμός» ως προάγγελος της μεταμοντέρνας διάλυσης της ορθολογικής μεθοδολογίας.....	463
8.	Από την κοινωνιολογία της γνώσης και της επιστήμης στον αγοραίο κοινωνιολογισμό. Από την αναγωγή της γνώσης σε αγοραία πληροφορία στη «μεταμοντέρνα» διάλυση του ορθού λόγου και της μεθοδολογίας.....	469
9.	Σύντομη αναφορά στη φιλοσοφία της τεχνικής.....	475

Αντί επιλόγου. Για τις νομοτέλειες ανάπτυξης της ερευνητικής και τεχνολογικής δραστηριότητας, για τη θέση και το ρόλο της ανθρώπινης υπόστασης στην πορεία προς το διαστημικό πολιτισμό.....

Βιβλιογραφία	525
---------------------------	-----